

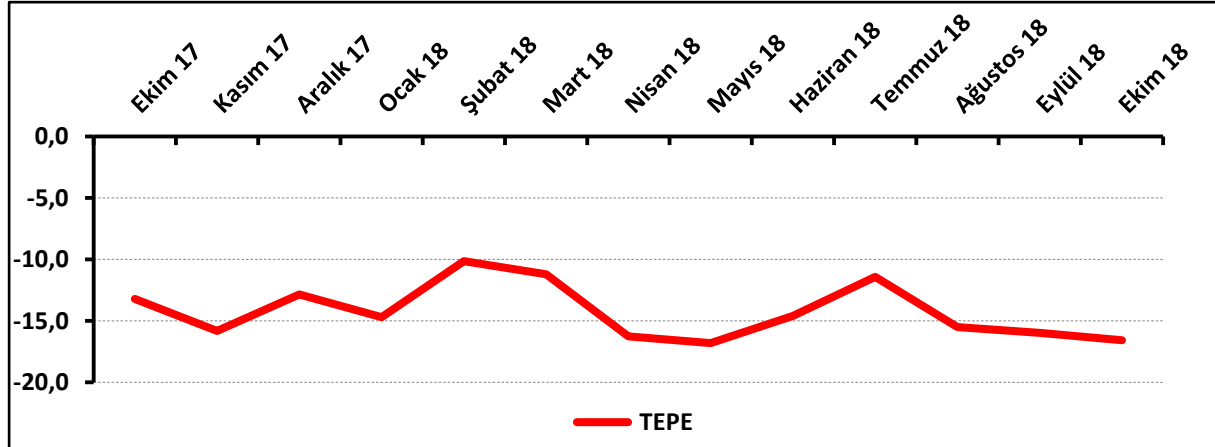
PERAKENDECİLERİN TEDARİKÇİLERDEN SİPARİŞ VE SATIŞ BEKLENTİLERİ DÜŞTÜ

Perakende güveni, Ekim ayında bir önceki aya göre 0,6 puan, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 3,4 puan azaldı. Perakende güveninin azalışında, geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimi ve önümüzdeki 3 ayda satış beklentilerindeki düşüş etkili oldu. “Motorlu taşıtlar” sektörü, Ekim ayında perakende güveninde artış gösteren tek sektör oldu. AB-28 ve Euro Bölgesi ile karşılaştırıldığında Türkiye geçen yıla göre AB-28’den daha kötü, Euro Bölgesi’nden daha iyi performans sergiledi.

Perakende güveni geçen yıla ve geçen aya kıyasla azaldı

Ekim ayında -16,6 puan değerini alan TEPE, geçen yılın aynı dönemine göre 3,4 puan, geçen aya göre ise 0,6 puan azaldı. TEPE değerinin geçen yıla ve geçen aya göre azalmasında geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimi ve önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki düşüş etkili oldu.

Şekil-1. TEPE (Ekim 2017 – Ekim 2018)¹

Tablo-1. TEPE, Aylık Seri

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2016	1,7	-7,6	-11,7	-5,0	-10,4	-12,6	-12,2	-7,7	-10,8	-15,0	-15,8	-16,4
2017	-15,6	-25,1	-17,1	-18,7	-15,1	-16,3	-20,6	-17,3	-17,0	-13,2	-15,8	-12,9
2018	-14,7	-10,1	-11,2	-16,3	-16,8	-14,6	-11,4	-15,5	-16,0	-16,6		

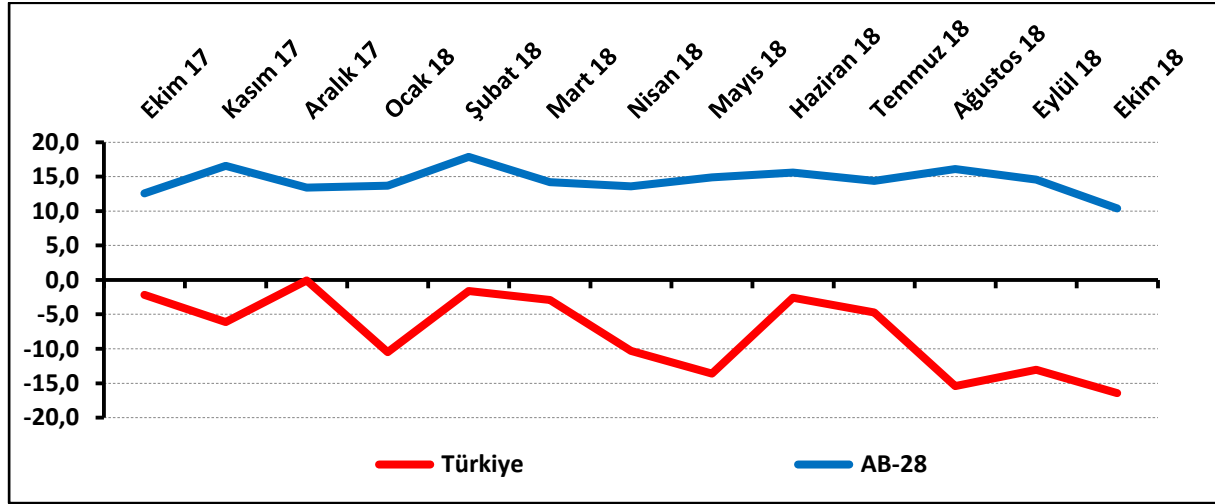
¹ Bültendeki tablolar ve grafikler -aksi belirtilmediği- sürece mevsimsellikten arındırılmış serilere göre hazırlanmıştır.

Perakendecilerin satış beklentileri azaldı

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Ekim 2018’de -16,4 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 3,4 puan; bir önceki yılın aynı ayına göre ise 14,2 puan azaldı.

Ekim 2018’de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 14,6’sı önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, yüzde 51,6’sı işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise yüzde 33,7 oldu.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (Ekim 2017 – Ekim 2018)

Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi

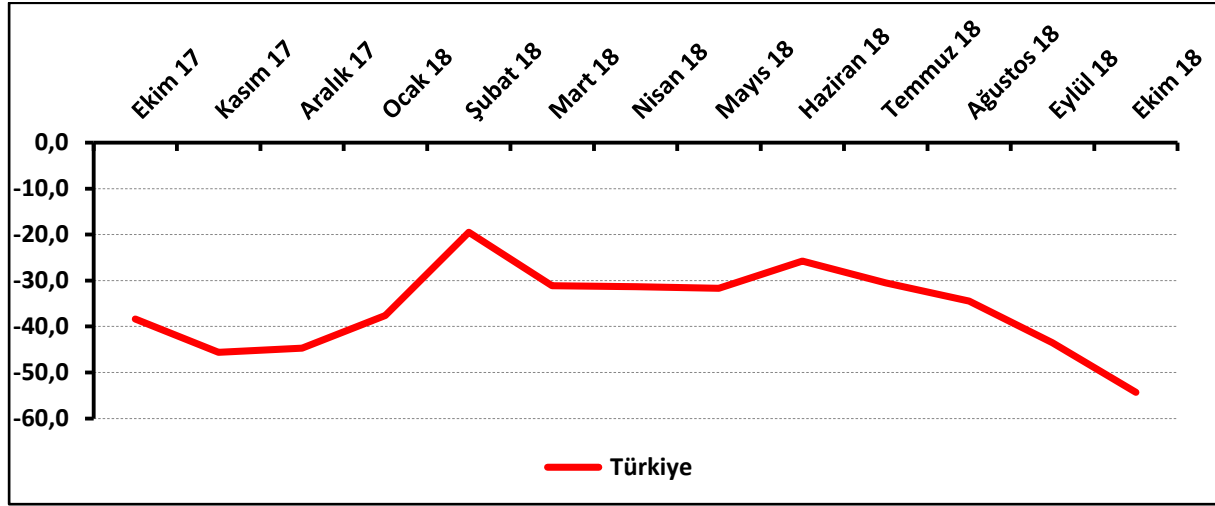
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2016	16,4	-0,5	-2,7	10,4	3,6	0,5	-1,7	12,6	2,0	-5,9	-3,0	-13,8
2017	-6,9	-43,8	-13,3	-15,1	-6,9	-6,6	-17,7	-8,3	-6,0	-2,2	-6,1	-0,1
2018	-10,5	-1,6	-2,9	-10,3	-13,6	-2,6	-4,7	-15,4	-13,0	-16,4		

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu kötüleşti

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu, Ekim 2018'de -54,3 puan değerini alarak, Eylül 2018'e göre 10,8 puan, Ekim 2017'ye göre 15,9 puan azaldı.

Ekim 2018'de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 12,3'ü geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 66,5 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise, yüzde 21,2 oldu.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (Ekim 2017 – Ekim 2018)

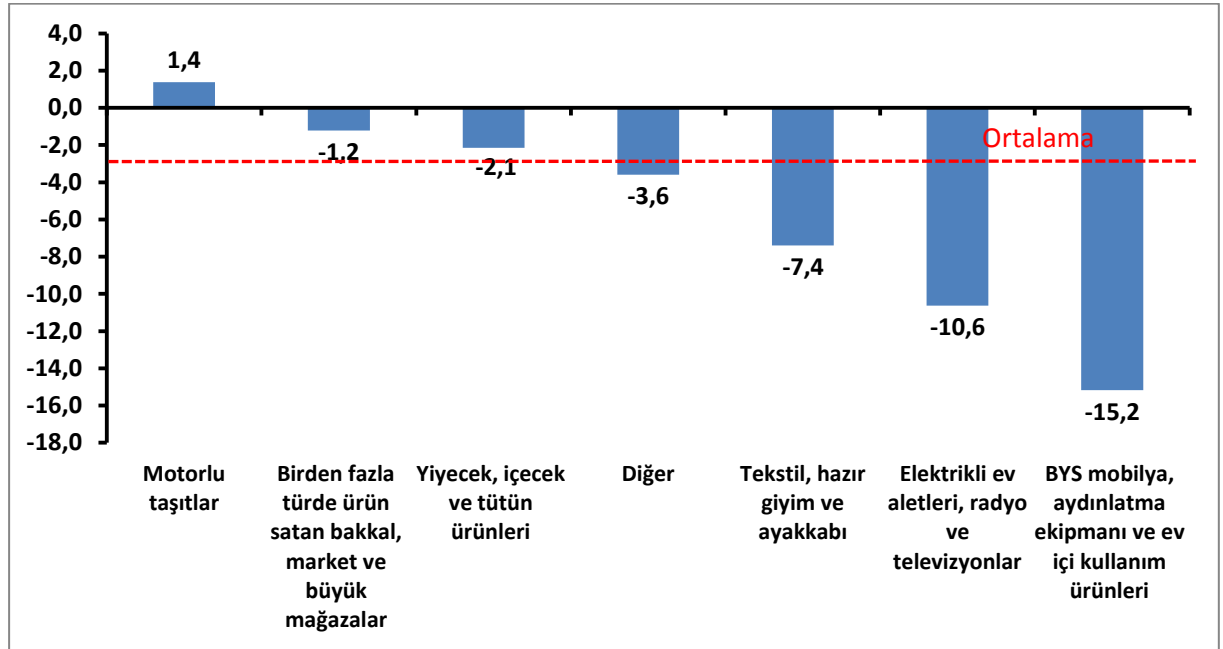
Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2016	-21,2	-32,6	-31,3	-13,6	-27,6	-35,2	-22,8	-27,5	-37,5	-42,7	-45,3	-49,6
2017	-43,3	-36,3	-41,3	-38,6	-39,4	-41,6	-38,5	-36,6	-39,8	-38,4	-45,6	-44,7
2018	-37,6	-19,5	-31,1	-31,3	-31,7	-25,8	-30,5	-34,5	-43,5	-54,3		

Perakende güveni en fazla azalan sektör “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” oldu

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında Ekim 2018’de, geçen yılın aynı dönemine göre sadece “motorlu taşıtlar” sektöründe artış; “birden fazla türde ürün satan market ve büyük mağazalar”, “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri”, “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)”, “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı”, “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” ve “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” sektörlerinde azalış gözlemlendi. “Motorlu taşıtlar” ve “birden fazla türde ürün satan market ve büyük mağazalar” sektörlerindeki değişim ortalamanın üzerinde gerçekleşti. “Mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” sektörü perakende güveninde en fazla azalış gösteren sektör oldu.

Şekil-4. Alt sektör bazında TEPE’nin Ekim 2018’de geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)

Perakendecilerin sipariş ve satış beklentileri kötüleşti

TEPE anketine soru bazında bakıldığında Ekim 2018’de, “geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu “önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş, satış ve satış fiyatı beklentileri”, “işlerin geçen yıla göre durumu” ve “gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi” göstergeleri hem Ekim 2017’ye göre hem de Eylül 2018’e göre azaldı. “Önümüzdeki 3 ayda istihdam beklentisi” göstergesi Ekim 2017’ye göre azalış, Eylül 2018’e göre artış gösterdi.

Tablo-4. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan)

Sorular	Endeks 10/2017	Endeks 09/2018	Endeks 10/2018	Bir önceki aya göre değişim 10/2018	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 10/2018
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-50,9	-51,4	-61,3	-9,9	-10,4
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ²	13,4	16,5	28,0	11,5	14,6
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-23,7	-28,5	-29,1	-0,6	-5,4
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-2,2	-13,0	-16,4	-3,4	-14,2
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-0,3	-8,3	-2,3	6,0	-2,0
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	36,6	50,1	20,5	-29,5	-16,1
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-38,4	-43,5	-54,3	-10,8	-15,9
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	1,6	5,0	-1,5	-6,5	-3,1

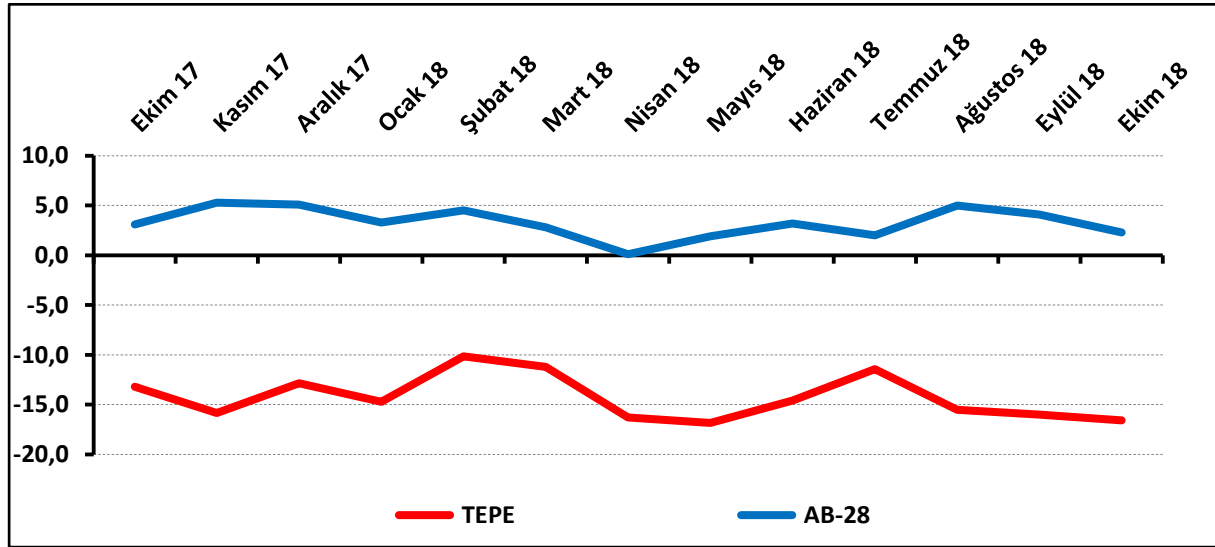
² Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablo-4’deki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

AB'de perakende güveni azaldı

AB-28 Perakende Güven Endeksi, Ekim 2018'de 2,3 puan değerini aldı. AB-28'de perakende güveni bir önceki aya göre 1,8 puan, geçen yılın aynı dönemine göre 0,8 puan azaldı. Türkiye, geçen yılın aynı dönemine kıyasla Euro Bölgesi'nden daha iyi, AB-28'den daha kötü performans sergiledi.

Şekil-5. TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Ekim 2017 – Ekim 2018)

Tablo-5. AB-28

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2016	4,1	4,1	3,9	1,5	2,2	1,1	0,7	-0,6	0,8	0,7	4,0	3,8
2017	2,0	2,2	3,6	4,4	1,9	2,4	5,1	0,6	3,3	3,1	5,3	5,1
2018	3,3	4,5	2,8	0,1	1,9	3,2	2,0	5,0	4,1	2,3		

Perakende güveninde Türkiye, geçen yıla göre değişimde AB-28'den daha kötü, Euro Bölgesi'nden daha iyi performans sergiledi

AB-28 ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi değerlerine bakıldığında İngiltere, Ekim ayında geçen yıla göre en fazla artış yaşayan ülke oldu. İngiltere'yi; Yunanistan ve Slovakya takip etti. Endeks değeri geçen yıla göre en fazla düşen ülkeler ise sırasıyla Malta, İtalya ve Belçika oldu. Bir önceki aya göre en fazla artış Slovenya'da yaşandı. Perakende Güven Endeksinde, Ekim 2017'ye göre değişim AB-28'de -0,8 puan, Euro Bölgesi'nde -4,6 puan oldu. Eylül 2018'e göre değişim incelendiğinde ise Türkiye'nin, AB-28 ve Euro Bölgesi'nden daha iyi performans sergilediği görüldü.

Tablo-6. AB-28 Ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Ekim 2017 ve Eylül 2018'e göre)

Ülkeler*	Ekim 2017'ye göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)**	Eylül 2018'e göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)
İngiltere	14,9	4,9
Yunanistan	14,4	-4,6
Slovakya	8,4	1,7
Litvanya	7,9	1,5
Finlandiya	7,1	-3,2
Karadağ	6,6	2,0
Macaristan	1,9	-1,9
Letonya	1,7	0,5
İsveç	-0,2	-2,6
Romanya	-0,2	-6,0
Portekiz	-0,3	1,4
Bulgaristan	-0,3	2,2
Çek Cumhuriyeti	-0,4	-2,8
Sırbistan	-0,8	-0,2
AB-28	-0,8	-1,8
İspanya	-1,1	0,3
Danimarka	-1,5	-5,1
Polonya	-2,1	-1,9
Almanya	-3,1	-3,2
Hollanda	-3,3	0,7
Türkiye	-3,4	-0,6
Euro Bölgesi-19	-4,6	-3,2
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	-5,0	2,1
Makedonya Cumhuriyeti	-5,5	-2,8
Avusturya	-5,8	-2,6
Fransa	-6,0	-4,2
Hırvatistan	-6,4	-2,4
Estonya	-8,2	-8,4
Slovenya	-9,8	5,9
Belçika	-10,1	-11,8
İtalya	-11,7	-4,5
Malta	-16,9	-17,6

*Eurostat tarafından Temmuz 2017'den itibaren Makedonya, Karadağ ve Sırbistan da ülke verilerine eklenmiştir.

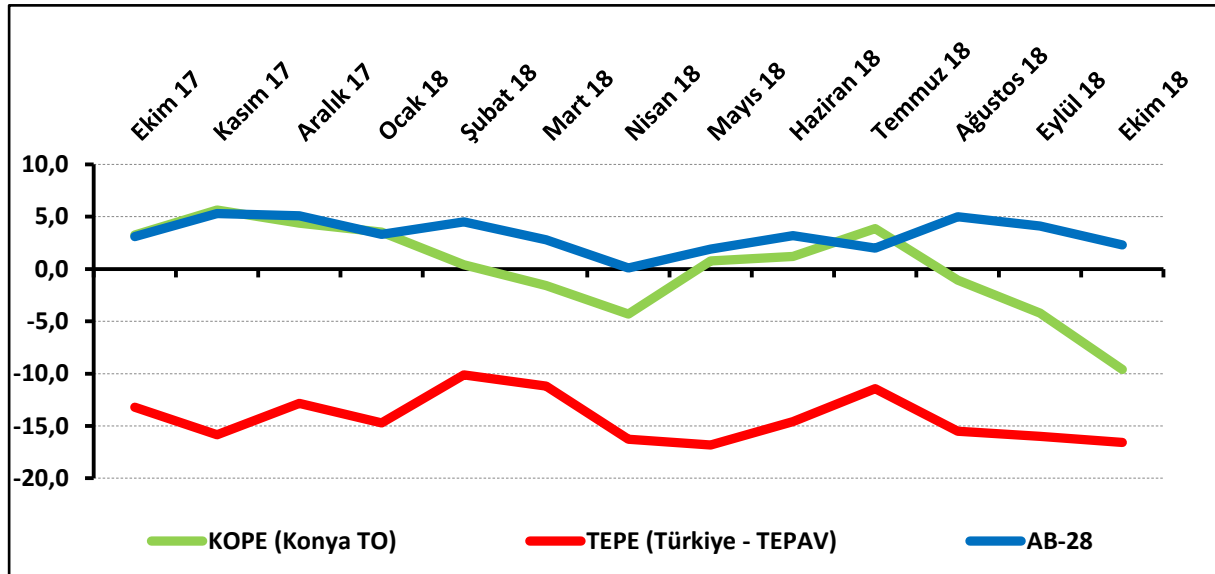
**Sıralama Ekim 2017 değişimine göre yapılmıştır.

Konya’da perakende güveni Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) işbirliğinde gerçekleştirilen Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE) kapsamında, Şubat 2012’den bu yana Konya’da faaliyet gösteren 300 perakendeci ile her ay yüz yüze anketler yapıyor.

Ekim ayında TEPE, -16,6 puan değerini alırken KOPE -9,6 puan değerini aldı. KOPE, geçen yılın aynı dönemine göre 12,9 puan; TEPE 3,4 puan azaldı. KOPE değeri bir önceki aya göre ise 5,4 puan azaldı. Konya perakendesi, ekim ayında Türkiye genelinden daha iyi performans sergilerken, AB-28’den daha kötü performans sergiledi.

Şekil-6. KOPE, TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Ekim 2017 – Ekim 2018)

Tablo-7. Konya Perakende Güven Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2016	0,6	-1,6	-3,4	-1,7	-2,5	-2,7	-1,8	2,9	-0,7	0,2	-4,3	-6,6
2017	-8,8	-3,9	0,1	-1,4	0,9	4,3	-0,3	5,5	7,8	3,3	5,6	4,4
2018	3,5	0,4	-1,6	-4,3	0,8	1,2	3,9	-1,1	-4,2	-9,6		